

همكاريهاي كشور تاجيكستان با ايران

مأخذ : دفتر بازرگاني كشورهاي اروپا- امريكا

تاريخ به روزرساني : آذر ماه ۱۳۹۲

همكاريهاي دوجانبه

ردیف	اجلاس	متولي اجلاس	تاريخ	محل برگزاري
۱	اولين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت جهاد سازندگي	شهر يورماه سال ۱۳۷۵	تهران
۲	دومين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت جهاد سازندگي	آبان ماه ۷۷	دوشنبه
۳	سومين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت جهاد سازندگي	آبان ماه ۷۹	تهران
۴	چهارمين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت جهاد كشاورزي	اردیبهشت ماه ۸۱	دوشنبه
۵	پنجمين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت بازرگاني	خردادماه ۸۳	تهران
۶	ششمين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت بازرگاني	تيرماه ۸۴	دوشنبه
۷	هفتمين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت نيرو	اردیبهشت ماه ۸۷	تهران
۸	هشتمين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت نيرو	مهرماه ۸۹	دوشنبه
۹	نهمين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت نيرو	خردادماه ۹۱	تهران
۱۰	دهمين اجلاس كميسيون مشترك	وزارت نيرو	اعلام نشده است	دوشنبه

اهم اسناد مبادله شده (امضاء)

- موافقتنامه بازرگانی دوجانبه (در سال ۱۳۸۱ به امضاء رسید و از سال ۱۳۸۳ لازم الاجرا می باشد)
- یادداشت تفاهم همکاری متقابل در ایجاد مرکز تجاری
- یادداشت تفاهم همکاری نمایشگاهی
- یادداشت تفاهم همکاریهای کنسولی
- موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف
- موافقتنامه قرنطینه گیاهی و حفظ نباتات
- موافقتنامه ترجیحات تجاری (مردادماه ۱۳۸۵ ضائم آن تکمیل نشده است) و طرف تاجیکی آماده انجام مذاکرات نمی باشد.

تبادل هیات ها ۱۳۹۱-۱۳۸۳

- ۱- سفر جناب آقای خاتمی رئیس جمهور (وقت) به منظور شرکت در اجلاس سران اکو و سفر جناب آقای شریعتمداری وزیر بازرگانی (سابق) در معیت ایشان (شهریورماه ۸۳)
- ۲- سفر رئیس کل بانک مرکزی ایران و هیات همراه به دوشنبه (۲۴ خردادماه ۱۳۸۴).
- ۳- سفر رئیس محترم جمهوری تاجیکستان و هیات همراه به تهران (دی ماه ۱۳۸۴) .
- سفر وزیر محترم کشور به تاجیکستان (خرداد ماه ۱۳۸۵) .
- ۴- سفر رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران به جمهوری تاجیکستان در مرداد ماه سال ۱۳۸۵
- ۵- سفر جناب آقای احمدی نژاد ریاست جمهوری اسلامی ایران جهت شرکت در اجلاس سران شانگهای به دوشنبه
- ۶- سفر جناب آقای امامعلی رحمان ریاست جمهوری تاجیکستان در تاریخ ۸۶/۲/۱۷ به تهران
- ۷- سفر جناب آقای امامعلی رحمان ریاست جمهوری تاجیکستان در تاریخ ۸۶/۱۱/۲۱ به تهران
- ۸- سفر جناب آقای امامعلی رحمان ریاست جمهوری تاجیکستان در تاریخ ۸۷/۹/۷ به تهران
- ۹- سفر وزیر محترم بازرگانی جناب آقای میرکاظمی در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۱۶ به تاجیکستان
- ۱۰- سفر جناب آقای احمدی نژاد و وزیر محترم نیرو (جناب آقای نامجو) و امور خارجه (جناب آقای صالحی) به جمهوری تاجیکستان در تاریخ ۱۳ و ۱۴ شهریورماه ۱۳۹۰ جهت افتتاح فاز اول سد و نیروگاه برق - آبی سنگتوده «۲».
- ۱۱- سفر جناب آقای احمدی نژاد رئیس جمهور محترم در نوروز ۱۳۹۱ به جمهوری تاجیکستان

برنامه اعزام هیأت در سال ۱۳۹۰

- اعزام هیات تجاری بازاریابی توسط سازمان بازرگانی استان خراسان شمالی از تاریخ ۱۳۹۰/۴/۲۰ لغایت ۱۳۹۰/۴/۲۷ به کشور تاجیکستان .
- اعزام هیأت به جمهوری تاجیکستان در سه ماهه چهارم سال ۸۸ توسط اتاق بازرگانی مشهد
- اعزام هیأت به جمهوری تاجیکستان در آبان ماه ۱۳۸۹ توسط اتاق بازرگانی خراسان شمالی
- پذیرش هیأت از جمهوری تاجیکستان در سال ۸۸ توسط سازمان بازرگانی استان خراسان شمالی
- پذیرش هیأت از جمهوری تاجیکستان در سال ۸۸ توسط سازمان بازرگانی استان سمنان

- پذیرش هیأت از جمهوری تاجیکستان در سال ۸۸ توسط سازمان بازرگانی استان یزد
- پذیرش هیأت از جمهوری تاجیکستان در سال ۸۹ توسط سازمان بازرگانی استان گلستان
- اعزام هیأت تجاری بازاریابی به جمهوری تاجیکستان در تیرماه ۱۳۹۰ توسط استان خراسان شمالی
- مجوز برگزاری پابویون ایران در نمایشگاه بین المللی دوشنبه - تاجیکستان توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی در تاریخ ۸ لغایت ۱۱ در ماه ۹۱
- پذیرش هیأت تجاری، سرمایه گذاری از جمهوری تاجیکستان در تاریخ ۹۱/۳/۳ توسط سازمان بازرگانی استان گلستان
- برگزاری پابویون ایران در نمایشگاه بین المللی کالاهای استاندارد در تاجیکستان ۲۰ الی ۲۳ آبان ۱۳۹۱
- شهردوشنبه کاخ بارید با مجوز سازمان توسعه تجارت ایران
- توسط تعاونی راه رشد آسیایی به دلیل اعلام ممنوعیت صدور برخی از کالاها و اعلام حکومت تاجیکستان و اتاق بازرگانی آن کشور به ۶ لغایت ۹ دیماه ۹۱ انتقال یافت.
- اعزام هیأت تجاری توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت استان چهار محال و بختیاری به کشور تاجیکستان در دیماه ۱۳۹۱
- اعزام هیأت تجاری به تاجیکستان توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت البرز ۲۱-۲۵ شهریور ماه ۹۲
- مجوز اعزام هیأت تجاری به تاجیکستان توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت قزوین در مهر ماه ۹۲

نمایشگاه

- برگزاری نمایشگاه توانمندی های استان خراسان رضوی در شهر خجند- استانداری خراسان رضوی
- برگزاری دومین نمایشگاه صنعت ساختمان و لوازم خانگی با حضور ۱۷ شرکت بزرگ ایرانی در ۲۷ اردیبهشت ما سال ۱۳۸۷ در شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار گردید.
- نمایشگاه اختصاصی توانمندی های استان مازندران در تاجیکستان از ۱۹/۵/۸۷ لغایت ۲۳/۵/۸۷ مجری اتاق بازرگانی و صنایع و معادن مازندران با همکاری سازمان بازرگانی مازندران .
- برگزاری نمایشگاه مواد غذایی و نهادهای کشاورزی جمهوری اسلامی ایران در روز شنبه ۱۸ آبان ماه ۱۳۷۸ در شهر دوشنبه با حضور ۲۲ شرکت از ایران و چهار شرکت از کشورهای چین، هند، افغانستان و ایتالیا گشایش یافت. محصولات عرضه شده در این نمایشگاه شامل ماشین آلات و ادوات کشاورزی، انواع بذر، کودهای شیمیایی، سموم، انواع مواد غذایی، خرما، شیر خشک و لبنیات می باشد.
- برگزاری نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران در (۲۰-۲۴) شهریور ماه (۱۳۸۹) در شهر خجند توسط شرکت سروش خراسان
- برگزاری نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران در (۲۲-۲۶) آبانماه (۱۳۸۹) در شهر دوشنبه توسط شرکت سروش خراسان
- برگزاری پانزدهمین نمایشگاه کالاها و محصولات تولیدی و صادراتی ایران از تاریخ ۲۱ تا ۲۵ آبانماه سال ۱۳۹۲ در کاخ بارید شهر دوشنبه با مشارکت ۳۵ شرکت ایرانی از استان های مختلف کشور با سازماندهی شرکت نمایشگاهی راه رشد آسیایی و اتاق بازرگانی و صنایع تاجیکستان.

مهمترین اقدامات به عمل آمده (در چارچوب روابط دوجانبه)

- برگزاری همایش فرصت های تجاری و سرمایه گذاری در خلال سومین نمایشگاه تخصصی جمهوری اسلامی ایران در آذرماه ۸۳
- برگزاری نشست مشترک گروه IT ایران با شرکتهای تاجیکی در خلال سومین نمایشگاه تخصصی جمهوری اسلامی ایران در آذرماه ۸۳
- برگزاری همایش فرصت های تجاری و سرمایه گذاری در دی ماه ۸۴ درتهران
- برگزاری همایش فرصتهای تجاری و سرمایه گذاری در تاریخ ۱۹ اردیبهشت ۸۶ با حضور رییس جمهوری تاجیکستان در محل اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران
- افزایش تردد اتباع دو کشور با تسهیل صدور ویزا
- همکاری در زمینه های بانکی ، گمرک و صدور خدمات فنی و مهندسی
- احداث پروژه تونل انزاب
- اجرای پروژه سد و نیروگاه سنگ توده (۲) (در دست اجرا می باشد و مجری طرح شرکت فراب است)
- ایجاد شعبه بانک تجارت در دوشنبه
- راه اندازی کارخانه روغن کشی در دوشنبه
- راه اندازی يك واحد مرغداري در استان سغد در تیرماه ۸۳ (مجموعه با ۸/۰۰۰ دلار شروع به کار کرده است)
- راه اندازی شرکت مشترک توليدي مواد شوینده توسط شرکت تولي پرس و يکي از شرکتهای تاجیکستان
- راه اندازی مراکز تلفن در شهرهای کافرنهان، راغون، ناحیه آبگرم تاجیک آباد و جرگتال
- همکاری در زمینه کشاورزي و تولید محصولات کشاورزي
- افتتاح کارخانه مشترک تراکتور سازی در شهر دوشنبه

اهم برنامه های سال ۱۳۹۲ جهت توسعه روابط اقتصادی و بازرگانی:

- پیگیری و ایجاد مرکز تجاری ایران در شهر دوشنبه
- اعزام هیات تجاری
- برگزاری نمایشگاه
- تسریع در احداث مسیر ریلی و جاده ایی ایران، افغانستان و تاجیکستان

اهم محورهای پیشنهادی برای همکاری :

- سرمایه گذاری در بخش هایی که دولت تاجیکستان با اولویت اعلام می نماید
- همکاری در زمینه مخابرات و IT با وزارت مخابرات تاجیکستان
- اجرای چندین ایستگاه تلفنی و پذیرش طرح جامع فناوری اطلاعات تاجیکستان توسط شرکت های ایرانی برای مکانیزه نمودن مخابرات تاجیکستان
- توسعه و گسترش همکاری ها در زمینه آلومینیوم با تاجیکستان
- همکاری درخصوص ساخت ، نوسازی و بازسازی ساختمان در شهرهای مختلف تاجیکستان
- تولید مصالح ساختمانی در تاجیکستان
- مونتاژ و فروش خودرو و تراکتور
- تسریع در ایجاد مرکز تجاری
- توسعه همکاریها در زمینه نساجی، کشاورزي، بانکی، بیمه ای، استاندارد و حمل و نقل

- حل مشکلات سرمایه گذاران در تاجیکستان و تشویق و توسعه و گسترش سرمایه گذاری در قلمرو یکدیگر
- شناسایی بازار صادرات کالاها و زمینه های جدید همکاری
- افزایش برگزاری نمایشگاه های تخصصی در قلمرو یکدیگر و مشارکت فعالانه در نمایشگاه های بین المللی یکدیگر
- دریافت فهرست مناقصه ها و پروژه های اولویت دار و هماهنگی آنها با شرکت های سرمایه گذار و صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی
- احداث تونل چار مغزک

مسائل و مشکلات

- مشکلات و پیشنهادات اجرایی برای توسعه روابط
- در بخش زیر ساختها (ارتباطات بانکی، بیمه ای، حمل و نقل و گمرک)
- ۱- عدم اعطای مجوز آزادی پنجم از سوی طرف تاجیکی به پروازهای شرکت آسمان، علیرغم اینکه طرف تاجیکی موافقت خود را قبلاً در این زمینه اعلام نموده ولیکن هنوز توافقات را اجرایی نموده است.
 - ۲- حل مشکل کمبود واگن جهت صادرات تولیدات ایرانی به کشور تاجیکستان.
 - این مسئله در فصل برداشت محصول در کشورهای آسیای مرکزی به علت کاهش ورود آنها به ایران از طریق ترکمنستان حاد تر می شود.
 - عمده واگن هایی که برای صادرات مورد بهره برداری قرار می گیرند واگن های ورودی از کشورهای آسیای مرکزی می باشند
 - حل مشکل تفاوت در خطوط ریلی دو کشور توسط راه آهن و تامین بوژی.
 - هماهنگی بیشتر واسطه های فعال موجود در تامین خدمات واگن برای صادرکنندگان.
 - نظارت بیشتر بر عملکرد واگن های واگذار شده یا اجاره ایی به بخش خصوصی در منطقه خراسان رضوی.
 - ۳- همکاری بیشتر بانک های مرکزی دو کشور نسبت به حل و فصل مسئله اعطای وام و اعتبار به تجار و سرمایه گذاران دو کشور.
 - ۴- توسعه حمل و نقل ریلی با کشور تاجیکستان از مسیر سرخس با توجه به مقرون به صرفه بودن این نوع حمل و نقل و افزایش واگن های حمل بار در این مسیر
 - ۵- همکاری دو کشور در تکمیل و راه اندازی مسیر ترانزیتی شمال افغانستان منتهی به دو کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری تاجیکستان جهت اقتصادی شدن حمل و نقل کالا بین دو کشور. این مسیر از مشهد- تایباد- پایانه مرزی دوقارون- گمرک اسلام قلعه- هرات (۱۲۲ کیلومتر توسط ایران ساخته و به بهره برداری رسیده است)- ارمک (۶۰ کیلومتر توسط ایران ساخته شده)- مزار شریف (قرار است تا سال ۲۰۱۰ توسط بانکهای توسعه آسیایی و اسلامی و عربستان سعودی تکمیل شود) - تا پل رودخانه پنج رود تاجیکستان این مسیر بازاست و قرار است این پل توسط ایتالیاییها ساخته شود. لازم به ذکر است که هم اکنون کامیونهای ایرانی از مسیر سرخس- ترکمنستان- ازبکستان به تاجیکستان تردد می نمایند که عوارض ورود و خروج کامیونهای ایرانی در ترکمنستان هزینه ورود (۲۵۰ دلار) و خروج (۲۵۰ دلار) دلار و عوارض گذر از پل آمودریا ۱۷۰ دلار و در ازبکستان این عوارض برای رفت و برگشت ۹۰۰ دلار در تاجیکستان ۲۰۰ دلار فقط برای ورود اخذ میشود و عوارض خروجی ندارد. با توجه به انحصاری بودن این مسیر و اقتصادی نبودن این مسیر برای کامیونهای ایرانی و تاجیکی پیشنهاد همکاری بیشتر در جهت تسریع در راه اندازی این مسیر ارائه می گردد.

دلایل توسعه روابط اقتصادی و تجاری

- ۱- با توجه به اهمیت گسترش روابط همه جانبه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای اسلامی و با در نظر گرفتن این موضوع که تاجیکستان به عنوان یک کشور مسلمان در میان کشورهای مشترک المنافع در آسیای مرکزی می باشد، لذا می تواند یکی از بازارهای هدف صادراتی جمهوری اسلامی ایران در منطقه باشد.
 - ۲- نزدیکی دیدگاه های سیاسی ایران و تاجیکستان در مجامع بین المللی به یکدیگر .
 - ۳- وجود روابط حسنه سیاسی بین دو کشور .
 - ۴- داشتن مشترکات فرهنگی و دینی و زبان مشترک (فارسی).
 - ۵- تاجیکستان عضو سازمان ملل متحد، سازمان همکاریهای شانگهای، کشورهای مشترک المنافع و سایر سازمانهای اقتصادی بین المللی و منطقه ای می باشد .
 - ۶- عضو ناظر سازمان تجارت جهانی (WTO) می باشد.
 - ۷- وجود رابطه نزدیک سیاسی، نظامی و امنیتی تاجیکستان با روسیه .
 - ۸- هم مرز بودن تاجیکستان با کشور چین .
 - ۹- تاجیکستان یکی از کشورهای محصور در خشکی است و نیاز به توسعه روابط با کشورهای منطقه دارد .
 - ۱۰- تراز بازرگانی ایران با این کشور مثبت بوده و امید است با اجرای سند ترجیحات تعرفه ای، سطح روابط تجاری فی مابین افزایش یابد .
 - ۱۱- برگزاری به موقع اجلاس کمیسیون مشترک و تبادل هیاتهای بلندپایه سیاسی و اقتصادی و هیات های تجاری بین دو کشور که در توسعه روابط فی مابین نقش بسیاری دارند .
 - ۱۲- وجود پتانسیل های بالقوه و بالفعل در زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی به تاجیکستان .
 - ۱۳- شرکت در اجرای پروژه های اولویت دار کشور تاجیکستان در زمینه های مختلف از جمله احداث سد ، تونل ، ساختمان ، مراکز آموزشی و هتل در آن کشور .
 - ۱۴- همکاری در پروژه های مخابراتی تاجیکستان .
 - ۱۵- همکاری در زمینه IT .
 - ۱۶- اجرای دو پروژه مهم احداث تونل بزرگراه انزاب و سد و نیروگاه سنگ توده(۲) (در دست اجرا) در تاجیکستان
 - ۱۷- توسعه و گسترش همکاری در زمینه آلومینیوم با این کشور با توجه به اینکه تاجیکستان از ذخایر غنی آلومینیوم برخوردار است .
 - ۱۸- فعالیت در زمینه فروش خودرو و مونتاژ تراکتور در تاجیکستان .
 - ۱۹- ایجاد مرکز تجاری در تاجیکستان .
 - ۲۰- توسعه همکاریهای سه جانبه حمل و نقل و ترانزیت.
 - ۲۱- توسعه همکاریها در زمینه بانکی، بیمه و استاندارد.
- وجود زمینه مناسب جهت سرمایه گذاری در بخش های صنعت، معدن، کشاورزی و دامپروری در تاجیکستان